

Un nadó moribund que mereix ser reanimat

MARC ROVIRA

PERE ANTONI PONS

Un home adult que un dia es lleva i descobreix que ha tornat a la seva infantesa en plena dècada dels 80.

Un president d'escala a qui el poder que li atorga el càrrec fa que li pugin els fums al cap fins al punt de convertir-lo en un dirigent de maneres megalomaniacament nord-coreanes. Un peu que es revolta contra el cos i la persona –mansoia, submissa– de qui forma part. Un elogi del tabaquisme. Un imminent pare de bessons que es passa les hores jugant a videojocs i negligint la seva companya embarrassada. Aquests són alguns dels temes i materials humans que formen els disset contes de *Torero d'hivern*, el primer llibre de Miquel Adam, responsable de premsa d'Edicions de 1984 i ja amb una trajectòria prou rica dins de la indústria editorial.

Una de les qüestions més recurrents que se solen formular en rela-

ció amb el gènere de la narrativa breu té a veure amb si és necessari o convenient que els reculls de contes presentin un caràcter unitari. És a dir, que cada un dels relats tingui un sentit i un valor autònoms però que, al mateix temps, tots funcionin com peces que reforcen –per l'homogeneïtat del to i l'estil, o per la coherència de la paleta de temes i personatges– la personalitat del conjunt. Sigui quina sigui la resposta de cadascú –és una qualitat que, personalment, em sembla convenient, no imprescindible–, és obvi que Miquel Adam ha concebut *Torero d'hivern* pensant més en el resultat de cada una de les parts que no pas en el tot.

Això no impedeix que la majoria dels contes presentin uns quants elements en comú: una mirada fote-ta i desmitificadora sobre la realitat; un sentit de l'humor més verbal que situacional; una tirada pel que podríem anomenar *realisme delirant*, i, també, el recurs –en general ben usat, de vegades hilarant– de la gran-

diloqüència autoirònica, com quan un personatge a qui li fa mal el peu s'estira al sofà, que de sobte esdevé “una barca sense rem en un oceà de dolor”. Quant a la unitat del conjunt, fins i tot hi ha dos parells de contes explícitament connectats, complementaris. Però són l'excepció.

En general, cada conte va a la seva. D'aquesta manera, podem anar saltant de la història d'amor trista i estranya de *Chico estropeado* a l'humor imaginatiu i des-cordat –amb una possible interpretació política– de *Lapresidència* i del *Relat del mal de peu*. I, d'aquests, passar a l'extravagància d'*El barber del meu barri* i a les reconstruccions d'experiències més o menys autobiogràfiques –*La tomba del vell Vera*, *La literatura*– relacionades amb les risibles bambolines del món literari. Tanta varietat pot fer que el lector es despisti, però gosaria dir que despistar el lector és un dels objectius d'Adam, també quan fa creure que una història apunta cap a un lloc i a la fi la dispara cap a un altre.

De vegades la jugada li surt bé (mitja dotzena de vegades molt bé) i de vegades no acaba de reeixir. Com més clar i definit és el nucli argumental –el retorn al passat de *L'home retrospectiu*, la culpa per no assumir les responsabilitats adultes de...*l'imperi de l'edat*–, més satisfactori és el resultat final. I el mateix pot dir-se com més cenyida és l'estructura que articula la història, per exemple a *La vibració d'un gran silenci* o al ja esmentat *Lapresidència*. En alguns contes –*Torero d'hivern*, *El soroll d'una floreta*–, en canvi, la impressió és que ens trobem davant d'un text ben escrit, però confús i descosí.

Torero d'hivern és un debut atrevit –estrafolari amb eficiència–, que segrega un humor dissolvent i que, aquí i allà, està esquitxat de frases incisives, com la que diu que els llibres són nadons que neixen moribunds i que els responsables de premsa de les editorials intenten reanimar “amb massatges cardíacs”. ♦♦

TORERO D'HIVERN MIQUEL ADAM EDICIONS DE 1984 256 PÀG. / 18 €

L'ESCUMA DE LES LLETRES

L'herència dels escriptors

Juan Díaz Canales, guionista, i Rubén Pellejero, dibuixant, són els artífexs del retorn de Corto Maltès de la mà de l'editorial Norma. La notícia, en si, no és tant la felicitat dels fans del Corto, entre els quals em compto, com el procés que l'ha fet possible. Hugo Pratt, en una entrevista l'any 1988 a *El País*, declarava que un dia o altre hi hauria un final per al Corto, però que no seria ell qui el faria, sinó un altre dibuixant. En altres entrevistes i comentaris públics i privats sempre va deixar ben clar que no li importaria que el Corto continués les seves aventures, un cop ell fos mort. Aquesta actitud és molt inusual. I no hi té res a veure que es tracti del món del còmic. El somni dels seguidors d'un autor són les segones parts, les seqüeles, les continuacions, de totes les històries que en el seu dia els van deixar meravellats. Quan un autor mor, la sensació de pèrdua per als que l'han seguit i l'han llegit és gran i pesant. Si l'autor és famós i conegut, els interessos d'editorials i hereus són extraordinaris i lògics. Hi ha negoci pel mig. Amb el Corto també n'hi ha, de negoci, però, sobretot, és un desig del mateix autor, que així declara que el personatge està per damunt d'ell. Si en surten guanyant editors i hereus, millor. Almenys, l'origen és el desig mateix de l'autor.

BARALLES PER LES RESTES

L'actitud d'Hugo Pratt, previsor, es troba lluny de les situacions vergonyoses que sovint es donen en altres casos. Sobretot quan es fabriquen *continuacions*, seqüeles, amb un interès purament comercial. Recordem la ridícula continuació d'*Allò que el vent s'endugué* o el cas de Stieg Larsson i la seva famosíssima trilogia, un pèl més complicat: la vídua posseeix el manuscrit de la nova novel·la, però no el cedeix. El pare i el germà de l'autor, mort sense testament, decideixen autoritzar una seqüela, que ha aparegut recentment. Pobre Larsson, qui l'hi hauria hagut de dir. Cada autor és un món, i quan mor pot passar de tot amb la seva obra. Però casos com el d'Hugo Pratt, que ja en vida va expressar el desig que el seu personatge no desaparegués amb ell, són d'una gran clarividència i generositat. I, sobretot, un homenatge al mateix Corto Maltès, paradigma de l'home lliure, generós i obert sempre a l'aventura. ♦♦

L'APARADOR

ARA

ASSAIG

Paraules locals PEREJAUME Tushita Edicions

Per a Perejaume, *agrarietat* i *paisatge* són dos termes molt diferents: el primer designa una forma àmplia de conreu botànic, territorial i humà; el segon es refereix a una actitud òptica, embadocada i distant. L'artista i escriptor de Sant Pol de Mar ho explica a *Paraules locals*.

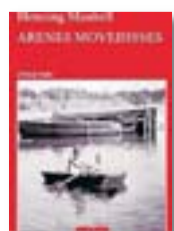
FICCIO

El cuiner tenaç JORDI CRUZ Rosa dels Vents

Jordi Cruz ens explica a *El cuiner tenaç* com va descobrir la seva vocació quan tenia 7 anys, com va enfocar la seva formació i l'estratègia que l'ha ajudat a convertir-se en un dels cuiners més creatius, innovadors i admirats, en gran part gràcies a la participació en el programa *MasterChef*, de TVE.

FICCIO

Arenes movedisses HENNING MANKELL Tusquets

Arenes movedisses és, en certa manera, un llibre de memòries, però molt peculiar. No hi ha successió temporal i l'arrencada és la malaltia actual de Mankell. El diagnòstic va desencadenar records distanciats en el temps i no necessàriament consecutius, que relaciona amb les grans preguntes de l'home.